

Prof. dr hab. med. Stanisław Sporny
Krakowska Akademia
Im. A. Frycza Modrzewskiego
Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu
Kraków

Łódź, 20.02.2020

Recenzja pracy doktorskiej

z tytułu pracy „*Badania heterogenności ognisk pierwotnych i synchronicznych przerzutów w raku piersi*” przygotowanej przez lek. med. Wojciecha Kuncmana w Zakładzie Patologii Katedry Onkologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Badania raka sutka stanowią jedno z najważniejszych wyzwań współczesnej medycyny. Ten bez wątpienia najczęstszy złośliwy nowotwór kobiet stanowi cel różnorodnych poszukiwań naukowych. W sumie, dlaczego rak piersi stał się w XX wieku tak powszechnym kobiecym nowotworem, nie wiadomo. Czytając stare publikacje widać jak stopniowo spychał on z tej mało zaszczytnej pozycji kobiecego lidera onkologicznego raka macicy. Etiopatogeneza raka piersi prowokuje do podejmowania szeroko zakrojonych poczynań badawczych, bowiem w części przypadków jest on uwarunkowany genetycznie, ale w wielu sytuacjach powód jego pojawiania wydaje się być wieloczynnikowy i praktycznie niewytłumaczalny. Ustalono wprawdzie szereg czynników ryzyka powstawania tego guza, lecz przeniesienie tych obserwacji na praktykę kliniczną i redukcję zachorowań wydaje się być tak zwaną bajką przyszłości. Trzeba zatem z uznaniem przyjmować rozliczne i kolejne pomysły badawcze poświęcone rakowi sutka mając świadomość, że pozostają one w sumie nieśmiałą próbą zmierzenia się z problemem medycznym o trudnym do ogarnięcia zakresie. Projekt badawczy lek. med. Wojciecha Kuncmana stanowi rozsądny przykład twórczych prób rozwiązywania zagadek związanych z biologią raka sutka.

Recenzowana praca doktorska jest klasyczną dysertacją liczącą 135 stron, zawierającą 9 tabel, 12 fotografii i 16 diagramów oraz wykaz 286 pozycji literaturowych wykorzystanych do jej zredagowania. Łącznie składa się ona z 6 rozdziałów, części bibliograficznej, aneksu zawierającego spisy tabel, diagramów i fotografii oraz streszczeń w języku polskim i angielskim.

Pracę rozpoczyna wprowadzenie liczące 38 stron, podzielone na 3 podrozdziały, poświęcone omówieniu, w oparciu o dane literaturowe, epidemiologii raka sutka, jego histopatologicznym i molekularnym klasyfikacjom, mechanizmom powstawania przerzutów oraz charakterystyce białek wykorzystanych w badaniach Doktoranta. Wprowadza ono zatem czytelnika w tajniki poczynań badawczych lekarza Wojciecha Kuncmana. Uważam, że wprowadzenie jest zredagowane w sposób przemyślany i adekwatny wobec oryginalnych działań naukowych Autora.

Założenia i cele pracy Doktorant przedstawił na stronach 44 - 45. Cele pracy wyznaczył sobie bardzo ambitne. Były nimi: ewaluacja ekspresji wybranych białek o dominującej funkcji proliferacyjnej, białek związanych z przejściem nabłonkowo-mezenchymalnym oraz białek potencjalnie wpływających na proces przerzutowania i przebieg choroby nowotworowej, w tym poprzez oddziaływanie z układem odpornościowym w ogniskach pierwotnych i synchronicznych przerzutach raka piersi. Nie dość tego, lek. W. Kuncman postanowił ocenić heterogenność ognisk pierwotnych i synchronicznych przerzutów w raku piersi, ujawnić ewentualne związki ekspresji poszczególnych białek w badanych lokalizacjach, spróbować przeanalizować łączące je mechanizmy i wstępnie ustalić implikacje kliniczne wyników immunoreaktywności badanych białek w komórkach pierwotnych ognisk raka piersi i jego synchronicznych przerzutów.

Materiał i metody badawcze zostały przedstawione na kolejnych 8 stronach (46 – 53). Do badania zostało włączonych 67 pacjentek z rakiem piersi, u których rozpoznano synchroniczne przerzuty do pachowych węzłów chłonnych. Później Autor drobiazgowo omawia technikę badań patomorfologicznych. Przedstawia też technikę analizy immunohistochemicznej tkanki nowotworowej. W tym miejscu chciałbym wspomnieć, że nie lubię, kiedy wprowadza się pojęcie „barwienia immunohistochemiczne”, które Doktorant użył kilkakrotnie na stronie 50. Wiadomo, iż wizualizacja pozytywnej reakcji immunohistochemicznej ociera się o technikę barwienia, ale chyba lepszym określeniem jest słowo odczyn. Metody statystyczne opisane zostały wyczerpująco na stronie 53 trzeciego rozdziału.

Rozdział czwarty – Wyniki - liczy 23 strony tekstu wzbogaconego o tabele i dobrej jakości zdjęcia mikroskopowe. Dużo miejsca w tym rozdziale zostało poświęcone rezultatom analizy statystycznej (łącznie 13 stron). To jest kluczowa dla zrozumienia wartości recenzowanej rozprawy doktorskiej część pracy. Efekt autentycznego wysiłku badawczego lek. Wojciecha Kuncmana znalazł zatem godną charakterystykę.

Dyskusja czyli Rozdział 5 obejmuje 22 strony i stanowi dowód, iż lek. Wojciech Kuncman potrafi krytycznie ocenić własne dokonania na tle ustaleń poczynionych przez różne zespoły badawcze. Swoboda, z jaką omawia on różne aspekty zbliżonych tematycznie do Jego działań naukowych prac innych autorów, zasługuje na szacunek.

Rozbudowane wnioski (Rozdział 6) wypełniły 99 stronę. Nie przedstawiam ich oczywiście wszystkich. Zwracam tylko uwagę, że wniosek siódmy jest wyraźnym odniesieniem do praktyki klinicznej. Autor napisał, iż wyniki przeprowadzonych badań heterogenności pierwotnych i przerzutowych ognisk raka piersi mogą stanowić argument za potrzebą dalszej personalizacji leczenia chorych, a ocena przerzutów synchronicznych w pachowych węzłach chłonnych wydaje się być cennym uzupełnieniem ewaluacji ogniska pierwotnego.

Jako recenzent czuję się w obowiązku odnotować, że Rozdział 9 to streszczenie w języku polskim, a Rozdział 10 to streszczenie w języku angielskim. Wcześniej na 24 stronach znalazł się wykaz wykorzystanych aż 286 pozycji literaturowych z przewagą artykułów wydrukowanych po 2000 roku. Mam poważne zastrzeżenia co do zastosowanej charakterystyki bibliograficznej. Wprowadzenie pełnych nazw miesięcy jest niepraktykowane i traktuję jako nieudany pomysł Autora. Rozdział 8 jest Aneksiem zawierającym wykaz skrótów i akronimów oraz spisy tabel, diagramów i fotografii.

Podsumowując, z pełnym przekonaniem uważam, że recenzowana rozprawa doktorska lekarza Wojciecha Kuncmana pod każdym względem spełnia wymogi stawiane takim dysertacjom. Stanowi ona twórcze rozwiązanie problemu naukowego oraz wnosi nowe ustalenia, ważne dla medycyny klinicznej. Jest ona bardzo starannie zredagowana. Ponadto wiadomym dzięki niej stało się, że Autor potrafi samodzielnie realizować medyczny projekt badawczy.

Uważam zatem, że przedstawiona mi do oceny praca lek. Wojciecha Kuncmana zatytułowana *Badania heterogenności ognisk pierwotnych i synchronicznych przerzutów raku piersi* odpowiada warunkom określonym w art. 11 ustawy o tytułach i stopniach naukowych (Dz. Ust. Nr 65 /90,póz. 386) dla rozprawy na stopień doktora. Zwracam się przeto z wnioskiem do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o dopuszczenie lekarza Wojciecha Kuncmana do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Wobec nieprzeciętnych walorów recenzowanej pracy uznaję ją również za wyróżniającą się.

Prof. dr hab. med.
Stanisław Sporny
specjalista patomorfolog
1508904
tel. 668-670-423

